

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-366-8-24>

**THE ROLE OF THE EDUCATIONAL DISCIPLINE
“MEDICAL BIOLOGY” IN THE DEVELOPMENT
OF ECOLOGICAL COMPETENCE IN STUDENTS
OF A HIGHER EDUCATION INSTITUTION**

**РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ»
В РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Romanenko O. V.

*Doctor of Biological Sciences,
Professor,
Head of the Department of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Романенко О. В.

*доктор біологічних наук, професор,
завідувач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Hurniak O. M.

*Candidate of Biological Sciences,
Senior Instructor
at the Department of Biology
Bogomolets National
Medical University
Kyiv, Ukraine*

Гурняк О. М.

*кандидат біологічних наук,
старший викладач кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Kravchuk M. G.

*Candidate of Medical Sciences,
Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department
of Biology
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Кравчук М. Г.

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри біології
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

При підготовці фахівців другого (магістерського рівня) вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», за спеціальністю 228 «Педіатрія», за спеціальністю 221 «Стоматологія», за спеціальністю 225 «Медична психологія», а також фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» вже у перший

рік їхнього навчання в закладі вищої медичної освіти пропонується для засвоєння навчальна дисципліна «медична біологія». Процес оволодіння цією інтегративною за змістом дисципліною сьгоднішніми студентами стає логічним розвитком отриманих ними раніше в навчальному закладі доуніверситетського рівня освіти знань з ботаніки, з зоології, з анатомії та фізіології людини, з загальної біології [1].

В Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця до однієї з важливих складових навчальної дисципліни «медична біологія» віднесено змістовий модуль «Людина і навколишнє середовище. Основи медичної паразитології». Його методичне наповнення спрямоване на забезпечення розвитку в здобувачів вищої медичної освіти розуміння як наукового бачення медико-біологічних аспектів життєдіяльності людини цілому, так і характеру взаємовідносин людини з оточуючим природним середовищем, у тому числі з представниками тваринного і рослинного світу. Теми, що підлягають вивченню студентами в рамках згаданого модуля, дотичні до широкого кола питань екологічного спрямування, зокрема: взаємовідносин організму і середовища його існування; адаптації людини до оточуючого навколишнього середовища; місця і ролі людини в біосфері; біологічних та екологічних основ паразитизму як форми взаємовідносин між організмами різних видів; екологічних аспектів поширення збудників паразитарних захворювань людини, до яких бувають причетними представники найпростіших, трематод, цестод, нематод, членистоногих; територіальних та екологічних умов поширення отруйних тварин, рослин, грибів, контакт з якими або з продуктами життєдіяльності яких може становити небезпеку для людини.

Для забезпечення оволодіння студентами відповідним навчальним матеріалом згідно робочої програми навчальної дисципліни «медична біологія» передбачається як проведення викладачами лекцій та практичних занять, так і виконання студентами самостійної роботи. Методичний супровід названих видів діяльності відбувається з використанням різноманітних засобів навчання, у тому числі підготовлених за участі науково-педагогічних працівників кафедри біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця таких навчальних книг, як «Медична біологія: підручник» [2] та «Медична біологія: Посібник з практичних занять» [3]. В них подано навчальні матеріали до усіх змістових модулів дисципліни «медична біологія» та включених до них тем, відповідно. Зокрема, необхідні для опрацювання тематики змістового модуля «Людина і навколишнє

середовище. Основи медичної паразитології» матеріали наводяться в навчальній книзі «Медична біологія: підручник» [2] у розділах «Біогеоценотичний рівень організації життя та місце людини в ній», «Біосфера та людина», а в навчальній книзі «Медична біологія: Посібник з практичних занять» [3] у розділі «Екологія та медична паразитологія». Розвитку екологічної компетентності в здобувачів вищої освіти сприяє використання в ході навчальних занять з медичної біології передбачених робочою програмою з цієї дисципліни макрота мікропрепаратів тих об'єктів рослинного і тваринного світу, що підлягають вивченню студентами [4, 5, 6]. При цьому особливого значення набуває акцентуація уваги науково-педагогічними працівниками на біоетичних аспектах складових освітнього процесу за змістовим модулем «Людина і навколишнє середовище. Основи медичної паразитології» навчальної дисципліни «медична біологія» [7].

Література:

1. Погоріла І., Гурняк О., Корнова Н., Бичко А., Романенко О. Підходи до формування біологічної компетенції в студентів закладу вищої медичної освіти. *European Humanities Studies: State and Society / Europejskie Studia Humanistyczne: Państwo i Społeczeństwo*. 2021. № 2. Р. 231–242.
2. Медична біологія : підручник / В. П. Пішак, Ю. І. Бажора, Ш. Б. Брагін, З. Д. Воробець, С. І. Дубінін, Г. Ф. Жегунов, Л. Є. Ковальчук, В. О. Корольов, О. В. Костильов, Н. А. Кулікова, Р. П. Піскун, О. В. Романенко, О. Г. Слесаренко, М. В. Стеблюк, С. М. Федченко ; за ред. В. П. Пішака, Ю. І. Бажори. Видання 3-тє. Вінниця : НОВА КНИГА, 2017. 608 с.
3. Медична біологія : посібник з практичних занять / О. В. Романенко, М. Г. Кравчук, В. М. Грінкевич, О. В. Костильов ; за ред. О. В. Романенка. 2-ге вид. К. : ВСВ «Медицина», 2020. 472 с.
4. Гурняк О., Кравчук М., Романенко О. Використання колекцій зоологічних препаратів для формування біологічної компетенції студентів. *Музейна педагогіка в науковій освіті* : збірник тез доповідей учасників I Всеукраїнської науково-практичної конференції (28 листопада 2019 року). Київ – Біла Церква : Видавництво «Авторитет» ФОП Курбанова Ю. В. 2019. С. 34–36.
5. Кравчук М., Гурняк О., Романенко О. Формування природничо-наукової компетенції у студентів при вивченні медичної паразитології.

European Humanities Studies: State and Society / Europejskie Studia Humanistyczne: Państwo i Społeczeństwo. 2021. No 3. P. 97–107.

6. Романенко О. В. Гідроекологічні аспекти поширення збудників трематодозів. *Екологічні науки: науково-практичний журнал*. 2022. Вип. 2(41). С. 135–140.

7. Романенко О. В., Груша М. М. Біоетичні аспекти методології гідробіологічних досліджень. *Екологічні науки: науково-практичний журнал*. 2021. Вип. 6(39). С. 91–95.